

เรื่อง การส่งเสริมทักษะด้านการฟังการพูดของเด็กปฐมวัย โดยใช้หนังสือนิทานภาพ

ผู้วิจัย

นางสาวกิตติกานต์ อัครรุ่งโรจน์

รหัสนักศึกษา 571151321030

รายงานฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา
การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ 2
หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย
มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561

การส่งเสริมทักษะด้านการฟังการพูดของเด็กปฐมวัย โดยใช้หนังสือนิทาน

ชื่อผู้วิจัย นางสาวกิตติกานต์ อัครรุ่งโรจน์

ปีที่ทำการวิจัย 2561

บทนำ

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยมีความสำคัญอย่างยิ่งในการวางรากฐานของชีวิตเพราะการเป็นผู้ใหญ่ที่ดีมีคุณภาพในวันข้างหน้า จะต้องได้รับการปูพื้นฐานที่ดีมาตั้งแต่ปฐมวัยช่วง 6 ปีแรก ของชีวิตเป็นช่วงที่เด็กมีพัฒนาการในทุกด้านรวดเร็วมาก โดยเฉพาะสติปัญญา (นิตยา คชภักดี . 2530 : 16) ซึ่งสอดคล้องกับ เพียเจต์ (Piaget) ได้กล่าวว่าพัฒนาการทางด้านสติปัญญาที่เกิดขึ้นในวัยก่อนปฐมวัยนี้ จะเป็นรากฐานให้แก่พัฒนาการทางด้านปัญญาในระดับต่อ ๆ ไปและในการพัฒนาประชากรประเทศควรเริ่มตั้งแต่ปฐมวัย เพราะเด็กพัฒนาทั้งทางร่างกาย สติปัญญาสังคม บุคลิกภาพอย่างรวดเร็ว ประสบการณ์ที่เด็กได้รับในช่วงแรกมีอิทธิพลอย่างยิ่งในการพัฒนาขั้นต่อ ๆ ไป (ดวงเดือน ศาสตรภักดี .2522:10 – 18)

ภาษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการติดต่อสื่อสารระหว่างมนุษย์ การอยู่ร่วมกันในสังคมจำเป็นต้องใช้ภาษาในการสื่อสารความหมายซึ่งกันและกันเพื่อแลกเปลี่ยนถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก ทักษะคิดตลอดจนประสบการณ์ให้ผู้อื่นเข้าใจ ซึ่งจะทำให้มนุษย์สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างราบรื่น ภาษาเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ต้องอาศัยทักษะการฟัง การพูดซึ่งเป็นพื้นฐานของการอ่านและการเขียน เพื่อติดต่อทำความเข้าใจกับผู้อื่นเข้าใจตนได้ (จินตนา สุทธจินดา.2522:2)

การพูดและการสนทนาจึงมีความสำคัญต่อมนุษย์เป็นอย่างมาก ทั้งในชีวิตประจำวัน และชีวิตการทำงาน การพูดเป็นเครื่องมือสำคัญของการติดต่อสื่อสาร ที่จะนำไปความสำเร็จในชีวิต ทั้งนี้เพราะมนุษย์ต้องใช้ภาษาอยู่เสมอและใช้คำพูดในการสื่อถึงบุคคล (Persoral media) หรือเป็นวิธีทางหนึ่งในการถ่ายทอดชักนำเอาความรู้สึกนึกคิดของตนมาตีแผ่ แสดงให้ผู้อื่นได้ทราบละเอียดเข้าใจ เมื่อเป็นเช่นนี้การพูดจึงเป็นเครื่องมือสำคัญยิ่งในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมร่วมกับผู้อื่น (วิรัช อภิรัตน์กุล .2524:1– 3) ดังนั้น การพูดการสนทนาที่ดีถูกต้องเหมาะสมจึงเป็นการสร้างบุคลิกภาพที่ดีสำหรับบุคคลในอนาคต

การส่งเสริมการพูดให้กับเด็กปฐมวัยมีหลายวิธี เช่น การร้องเพลง การเล่นเกมบทบาทสมมติ ฯลฯ แต่ในที่นี้ผู้วิจัยสนใจที่จะใช้หนังสือนิทานในการส่งเสริมทักษะการฟังการพูดของเด็กปฐมวัย เพราะธรรมชาติของเด็กปฐมวัยจะชอบฟังนิทานที่มีรูปภาพประกอบจะช่วยกระตุ้นให้เด็กอยากรู้ อยากเห็น โดยใช้ภาษาพูดสนทนาสื่อสารกับครูเป็นการกระตุ้นให้เด็กอยากพูดทุกวันจะทำให้เด็กมีพัฒนาการด้านภาษาดีขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังการพูดของเด็กปฐมวัยโดยใช้หนังสือนิทาน
2. เพื่อศึกษาทักษะการฟังการพูดของเด็กปฐมวัย

ขอบเขตการวิจัย

ในการศึกษานี้มีขอบเขตดังนี้

1.ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้เป็นนักเรียน ชาย – หญิง อายุ 3-4 ปี ชั้นอนุบาล 1 ห้อง 3 ภาคเรียนที่ 2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกรมไทยเจริญ จำนวน 2 คน

2.ระยะเวลาในการศึกษา ในการศึกษานี้ได้ทำการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ทำการทดลองเป็นเวลา 4 ครั้ง 4 สัปดาห์

3.ตัวแปรที่ศึกษาประกอบด้วย

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ หนังสือนิทาน

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะการฟังการพูด

4.ด้านเนื้อหา

การพัฒนาทักษะการฟังการพูดของเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกรมไทยเจริญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลรวมไทยพัฒนา มีดังนี้

4.1 เรื่องสัตว์โลกน่ารัก สาระที่ควรเรียนรู้ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมตามแผนการเรียนรู้ 20 นาที เป็นเวลา 1 วัน

4.2 เรื่องดอกไม้งามตา สาระที่ควรเรียนรู้ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมตามแผนการเรียนรู้ 20 นาที เป็นเวลา 1 วัน

4.3 เรื่องต้นไม้แสนสวย สาระที่ควรเรียนรู้ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมตามแผนการเรียนรู้ 20 นาที เป็นเวลา 1 วัน

4.4 เรื่องกลางวัน กลางคืน สาระที่ควรเรียนรู้ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมตามแผนการเรียนรู้ 20 นาที เป็นเวลา 1 วัน

นิยามศัพท์เฉพาะในการวิจัย

นิทานภาพ หมายถึง หนังสือนิทานที่มีภาพมากกว่าตัวหนังสือจะมีเนื้อหาและเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตประจำวันเช่น สัตว์ คน พืช และสิ่งของที่อยู่รอบตัวเด็ก จำนวน 3 เรื่อง มีลักษณะของการนำเสนอภาพเป็นแบบนิทานภาพพร้อมคำอ่าน และนิทานภาพที่มีเรื่องราวบรรยายได้ภาพ เพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย

เด็กปฐมวัย หมายถึง นักเรียนระดับปฐมวัยชั้นอนุบาลห้อง 1/3 จำนวน 2 คน ช่วงอายุ 3-4 ขวบ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกรมไทยเจริญ ตำบลรวมไทยพัฒนา อำเภอพบพระ จังหวัดตาก

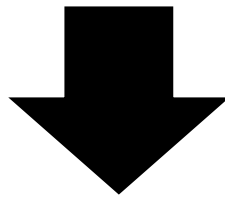
ทักษะการฟัง หมายถึง ความสามารถในการตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง

ทักษะการพูด หมายถึง ความสามารถในการเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับสิ่งที่ได้พบเห็นหรือได้ฟัง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การใช้กิจกรรมการเล่นนิทานเพื่อพัฒนาทักษะการฟังการพูด ประกอบด้วย

1. นิทานภาพ หรือหนังสือภาพสำหรับเด็กเป็นหนังสือที่แต่ภาพอย่างเดียวโดยไม่มีคำบรรยาย และบางประเภทก็มีเรื่องและคำบรรยายเล็กน้อยประกอบภาพ เพื่อใช้เล่าเรื่องให้เด็กฟังและให้เด็กได้ดูภาพไปพร้อมๆ กันซึ่ง กล่อมจิตต์ พลายเวช (2524, หน้า 134–135)
2. ความสำคัญของนิทานภาพ
  1. เพื่อตอบสนองความต้องการทางธรรมชาติของเด็กเพราะเด็กชอบฟังนิทาน
  2. เพื่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินทั้งผู้เล่าและผู้ฟัง
  3. เพื่อช่วยให้เด็กได้คำนึงถึงและสร้างจินตนาการในเรื่องฝันและเรื่องจริง
  4. เพื่อช่วยให้เด็กได้ผ่อนคลายอารมณ์เครียดจากการเรียน
  5. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ของเด็กให้เด็กรู้จักควบคุมอารมณ์ตนเอง
  6. เพื่อส่งเสริมในด้านมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรมศีลธรรมและมีเจตคติที่ดี
  7. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาของเด็ก
3. กิจกรรมการเล่นนิทาน ครูจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเล่นนิทานให้เด็กนักเรียนสัปดาห์ละ 2 วัน วันละ 20 นาที จำนวน 4 สัปดาห์ด้วยกัน เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังการพูดของเด็กปฐมวัย

ทักษะการฟังการพูดของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย

พัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย

ภาษา หมายถึง การสื่อสารทุกประเภทที่แสดงออกถึงความรู้สึนึกคิดของบุคคลได้ถ่ายทอดออกมาในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจความหมายได้ เช่น การฟัง การพูดการแสดงออกทางสีหน้า ท่าทาง ฯลฯ ล้วนแล้วแต่เป็นวิธีการสื่อสารทั้งสิ้นการพูด นับได้ว่าเป็นอีกลักษณะหนึ่งภาษา การพูดเป็นการเปล่งเสียงที่มีคำหรือความหมายออกมาให้ปรากฏ เป็นวิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดและนิยมนำกันอย่างกว้างขวาง สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529, หน้า 16)

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย

1. ทฤษฎีการเลียนแบบ (The Imitation Theory) ทฤษฎีนี้เชื่อว่า พัฒนาการทางการพูดนั้นเกิดขึ้นหลายทางโดยอาศัยการเลียนแบบซึ่งอาจเกิดได้จากการมองเห็น หรือการได้ยินเสียง การเลียนแบบของเด็กเกิดจากความพอใจและความสนใจของตัวเองเป็นปฐม ปกติช่วงความสนใจของเด็กนั้นจะสั้นมาก เพื่อที่จะหัดเชยเด็กจึงต้องมีสิ่งเร้าซ้ำๆ กัน จึงทำให้เด็กพูดซ้ำๆ ในระยะการเล่นเสียง

2. ทฤษฎีเสริมกำลัง (Reinforcement Theory) ทฤษฎีนี้อาศัยจากหลักของทฤษฎีการเรียนรู้ ซึ่งถือว่าพฤติกรรมทั้งหลายถูกสร้างขึ้นโดยอาศัยการวางเงื่อนไข Rheingold และคณะพบว่าเด็กจะพูดมากขึ้นเมื่อให้รางวัลหรือเสริมกำลัง Weissberg Todd และเพื่อนร่วมงานก็แสดงให้เห็นว่าการให้รางวัลทางสังคมทำให้เด็กอายุ 3 เดือน เปล่งเสียงมากขึ้น แต่พบว่าเฉพาะเสียงที่บ่งความปิติยินดีไม่อาจทำให้เพิ่มการตอบสนองได้ เพราะเขาทดลองใช้เทปบันทึกแทนเสียงคน ปรากฏว่า ไม่มีการตอบสนอง ตรงข้ามกับนกแก้วนกขุนทองที่สามารถวางเงื่อนไขด้วยจานเสียงหรือเทปก็ได้ เด็กนั้นต้องการการตอบสนองจากผู้ใหญ่จริงๆ Winitz ได้อธิบายถึงการที่เด็กเกิดการรับรู้ ในระยะการเล่นเสียงตอนต้นๆ ว่าเป็นการกระทำตามธรรมชาติของมนุษย์ ในการที่จะมีจุดหมายปลายทาง Winitz ได้อธิบายขั้นที่สองของพัฒนาการภาษาในด้านการให้รางวัลทางอ้อม ว่ามีบทบาทต่อพฤติกรรมของเด็ก กล่าวคือ การที่เสียงพูดของเด็กคล้ายคลึงกับเสียงแม่นั้น เขาอธิบายว่าเป็นเพราะการได้รับการเสริมกำลังจากเสียงของแม่ แล้วเปลี่ยนมาเป็นเสียงของเด็กเอง การเปล่งเสียงของแม่นั้นมักเกิดขึ้นก่อนและต่อเนื่องกับการเล็งดูทารก ฉะนั้นเด็กจึงเลียนวิธีการออกเสียงด้วยวิธีนี้ ดังนั้นเด็กที่มีเสียงพูดเหมือนพ่อ แม่มากคือเด็กที่ได้รับการเสริมกำลังมากกว่าเด็กคนอื่นนั่นเอง ยิ่งพ่อแม่ตอบสนองอย่างเต็มอกเต็มใจและร่าเริงเมื่อเด็กพูด วิธีการแบบนี้เองที่เป็นการหัดพูดซึ่งจะทำให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษาได้คล้ายคลึงกับการพูดของผู้ใหญ่

3. ทฤษฎีการรับรู้ (Motor Theory of Perception) Liberman ตั้งสมมุติฐานไว้ว่า การรับรู้ทางการฟังขึ้นอยู่กับ การเปล่งเสียงจึงเห็นได้ว่าเด็กมักจ้องหน้าเวลาเราพูดด้วย ทำนองเดียวกันกับเด็กหูตึง การทำเช่นนี้อาจเป็นเพราะเด็กฟัง พูดซ้ำด้วยตนเองหรือหัดเปล่งเสียงโดยอาศัยการอ่านริมฝีปากแล้วจึงเรียนรู้คำ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการใช้นิทานภาพเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษา มีผู้ทำวิจัยไว้ดังนี้

ประภาพันท์ นิลอรุณ (2530) ได้ศึกษาโดยวิธีสอนมุ่งประสบการณ์ทางภาษาและวิธีสอนตามแผนการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก ปรากฏว่า เด็กอนุบาลที่ใช้วิธีสอนมุ่งประสบการณ์ทางภาษามีความพร้อมทางการเรียนภาษาไทยสูงกว่าเด็กอนุบาลที่เรียนโดยวิธีสอนตามแผนการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก โดยมีความสามารถในการจำแนกภาพ ความสามารถในการจำแนกเสียงความสามารถในการรู้คำศัพท์ ความเข้าใจในการฟัง ความสามารถในการใช้สายตาและกล้ามเนื้อมือและความสามารถในการหาความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับสัญลักษณ์

นฤนาถ ลำพงษ์เหนือ (2537) ได้ศึกษาเรื่องการสร้างชุดการสอนเพื่อพัฒนาความพร้อมทางด้านการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน เพื่อสร้างชุดการสอนขึ้นมาใช้ในการพัฒนาความพร้อมทางด้านการอ่านภาษาไทย สำหรับเด็กก่อนวัยเรียนและเพื่อหาคุณภาพของชุดการสอน โดยครอบคลุมองค์ประกอบของความพร้อมในการอ่านอยู่ 3 ด้าน คือ การจำแนกความต่างของภาพการจำแนกความต่างของเสียง การจำแนกความต่างของตัวอักษร ผลปรากฏว่า มีผู้เรียนจำนวนร้อยละ 80 สามารถทำแบบประเมินความพร้อมทางด้านการอ่านภาษาไทย ได้คะแนนเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. กลุ่มประชากร

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาแบบกรณีเจาะจง ของนักเรียนอนุบาลปีที่ 1/3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกรมไทยเจริญ จำนวน 2 คน คือ

1. เด็กหญิงจามจุรี แซ่ม้า
2. เด็กชายพงษ์เทพ ดวงเป้ง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. แผนการจัดกิจกรรมการเล่นทาน
2. แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมด้านการฟังการพูด

3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

3.1 แผนการจัดกิจกรรมการเล่นทาน

ศึกษาเอกสารนิทานสำหรับเด็ก 3-5 ปี

- กำหนดกิจกรรมการเล่นทานจำนวน 4 แผน

3.2 แบบบันทึกการสังเกตการณ์การฟังการพูด

- การสร้างแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมทางด้านการฟังการพูด ซึ่งใช้แบบสังเกตพฤติกรรม และจดบันทึกทางด้านการฟังการพูด

4. วิธีการดำเนินการทดลอง

1. การดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้า ชั้นอนุบาลปีที่ 1/3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กรมไทยเจริญ ซึ่งมีจำนวน 21 คน จากการที่สังเกตมีเด็กจำนวน 2 คน ชาย หญิง ซึ่งมีปัญหาทางด้านการฟังการพูด จึงเหมาะสมได้รับการส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังการพูดเพิ่มขึ้น

2. การดำเนินการศึกษาค้นคว้า จัดโดยการให้เด็กร่วมกันทำกิจกรรมการเล่นทาน ซึ่งการที่เด็กได้ร่วมทำการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โดยใช้ระยะเวลาในการทดลอง 4 ครั้ง ซึ่งจัดให้เด็กร่วมทำกิจกรรมการเล่นทานที่หลากหลาย และถามความสนใจของเด็ก การศึกษานี้จัดเป็นลักษณะของกลุ่มใหญ่ และมีการจดบันทึก การสังเกตพฤติกรรมทางด้านการฟังการพูด ของเด็กนักเรียนที่ทำการศึกษาโดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลอง และจดบันทึกการสังเกตพฤติกรรมด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกต สัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ ถาม-ตอบ โดยการจดบันทึกพฤติกรรมด้านการฟังการพูด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาทำรายงานวิจัย การส่งเสริมทักษะทางการฟังการพูด โดยใช้กิจกรรมการเล่นทานได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการสังเกตพฤติกรรมเด็กที่แสดงออกทางด้านการฟังการพูดและนำมาจดบันทึกเป็นข้อมูลดิบ ดังนั้นการศึกษางานวิจัยในครั้งนี้ จึงไม่ใช่เกณฑ์การให้คะแนนกับเด็ก

ครั้งที่ .....   แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมทางการฟังการพูด   วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....   ด.ช. / ด.ญ. ....   ผู้บันทึก.....

ผลการสังเกต

ผลการสังเกตการจัดกิจกรรมการเล่นนิทาน เด็กมีพฤติกรรมการพูดได้ชัดเจนมากขึ้นผลการสังเกตพฤติกรรมเด็ก 2 คน

ผลการสังเกต เด็กชายพงษ์เทพ ดวงเป็ง ชื่อเล่น น้องสตางค์

ครั้งที่ 1

น้องสตางค์มีความตั้งใจในการฟังนิทานเรื่องเจ้าแมว 11 ตัว กับยักษ์อุสึอะสะ ดี มีหันไปเล่นกับเพื่อนบ้างเล็กน้อย ระหว่างที่ครูเล่น ครูให้นักเรียนพูดตามบ้างบางประโยค น้องสตางค์ออกเสียงเบา การพูดยังออกเสียงได้ไม่ค่อยชัด แต่การฟังก็พอปฏิบัติตามคำสั่งได้บ้างแต่ยังไม่ค่อยคล่องแคล่วเท่าที่ควร หลังครูเล่นนิทานจบครูถาม เกี่ยวกับเรื่องราวในนิทานน้องสตางค์ยังไม่ตอบได้ไม่ค่อยชัดเจนตามเนื้อหาของนิทาน

ครั้งที่ 2

น้องสตางค์นั่งฟังนิทานด้วยความเรียบร้อย นั่งหายจากเพื่อน ดูมีความตั้งใจในการฟัง เวลาครูให้พูดตามจะพูดในลำคอ ไม่ยอมออกเสียงดัง ครูพยายามกระตุ้นด้วยก้นเรียนซื้อแล้วให้พูดตามซ้ำๆ เริ่มกล้าออกเสียงขึ้น แต่ยังออกเสียงไม่ค่อยชัด เช่นคำว่า ยักษ์ หลังจากนิทานจบครูทบทวนเรื่องราวในนิทานก็สามารถตอบได้ เริ่มเรียงลำดับเหตุการณ์ในนิทานได้ เข้าใจภาษามากขึ้น

ครั้งที่ 3

น้องสตางค์นั่งใกล้ครูขณะเล่านิทานมีความตั้งใจ กล้าพูดตามครูมากขึ้น ขอมตอบคำถามครูเมื่อครูถามถึงตัวละครในนิทานหรือเหตุการณ์ต่อไปจะเป็นอย่างไร สังเกตได้ถึงความมั่นใจในการพูดการยอมรับความคิดจากครูมากขึ้น เริ่มชอบฟังนิทานและสนุกกับการฟังนิทานมากขึ้น

ครั้งที่ 4

น้องสตางค์นั่งใกล้ครูขณะฟังนิทานเรื่องก๊ากโป๊วต๋อง เปล่งเสียงตามครูได้ชัดเจนและแม่นยำมากขึ้น ไม่เงินอายเหมือนครั้งแรกๆ ที่ครูชวนเปล่งเสียงคำต่างๆ ดูมีความผ่อนคลาย สนุกสนาน เมื่อได้ฟังนิทานหลังจากฟังนิทานจบก็สามารถเล่นเป็นเรื่องราวสั้นให้ครูฟังได้ สามารถบอกเหตุการณ์ต่างในนิทาน รู้จักตัวละครในนิทาน สามารถนำนิทานที่ตัวเองฟังมาเล่นบทบาทสมมุติในชั้นเรียนกับเพื่อนได้อย่างเหมาะสมกับวัย ถือได้ว่านิทานสามารถช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านการฟังการพูดได้อย่างน่ามหัศจรรย์เลยทีเดียว

ผลการสังเกต เด็กหญิงจามจุรี แซ่ม้า ชื่อเล่น น้องมาย

ครั้งที่ 1

น้องมายมีพฤติกรรมไม่ค่อยพูดในห้องเรียนกับครูเพื่อนๆ ชอบเก็บตัวอยู่คนเดียว เวลาครูเล่านิทานจะนั่งนิ่งๆ ฟัง แต่ไม่ยอมออกเสียงตามครู เวลาครูให้เปล่งเสียงตาม ตาจ้องครูตลอดแต่ไม่ยอมพูด พอครูเล่านิทานจบครูให้นั่งกับครูแล้วพาออกเสียงบ้างก็ยอมพูดแต่เสียงเบา ครูพยายามถามถึงนิทานที่เล่าให้ฟังว่าชื่อเรื่องอะไรจำได้ไหม ก็สามารถตอบได้ไม่ชัดเจนและยังออกเสียงในลำคอเท่านั้น

ครั้งที่ 2

น้องมายนั่งฟังนิทานกับเพื่อนมีเล่นบ้างแต่ก็ยังฟังทานอยู่ มีหัวเราะกับเรื่องราวในนิทานบ้างมีความสนุกสนานเพลิดเพลินมากขึ้น ขอมออกเสียงตามครูบ้างแต่เสียงเบา ยังออกเสียงคำบางคำไม่ชัด ไม่ค่อยกล้าตอบถามครู แต่ก็ฟังอย่างตั้งใจทุกครั้ง พอครูเล่านิทานจบครูชวนเปล่งเสียงก็ออกเสียงตามครู กล้าพูดขึ้นไม่เงินอาย

ครั้งที่ 3

น้องมายพูดคำว่าคาบเนื่อยังไม่ชัด พูดได้คล่องขึ้นแต่ยังออกเสียงยังไม่ค่อยชัดเจน สามารถเล่าเรื่องราวได้แต่ยังไม่ยาวมาก มีความตั้งใจในการฟังนิทานจากครูดีขึ้น เข้าใจเนื้อหามากขึ้นเริ่มสนุกสนานกับนิทาน มีส่วนร่วมในการตอบคำถามมากขึ้น

ครั้งที่ 4

น้องมายมีความตั้งใจในการฟังนิทานจากเดิมมากขึ้น สนุกสนานกล้าตอบคำถามแต่ยังไม่กล้าเปล่งเสียงดังตามครูเท่าที่ความถี่ใจว่ามีการเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมได้อย่างกลมกลืนกว่าครั้งก่อนๆ มีความเพลิดเพลินสนุกสนาน หลังครูเล่นนิทานจบครูช่วยพูดคุยเกี่ยวกับนิทานก็สามารถตอบคำถามได้

การทำงานวิจัยในครั้งนี้เป็นการส่งเสริมทักษะทางด้านภาษา เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังการพูดโดยใช้นิทานประกอบภาพและการหาประสิทธิภาพของนิทานที่นำมาเล่าให้นักเรียนฟัง โดยการเล่าแบบซ้ำ ๆ

สรุปการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมทักษะในการฟังการพูด โดยใช้นิทานประกอบ

ประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้เป็นนักเรียน ชาย หญิง อนุบาล 1/3 ภาคเรียนปี 2 ปีการศึกษา 2561 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเกรมไทยเจริญ จำนวน 2 คน โดยได้ดำเนินการดังนี้

- สังเกตพฤติกรรมในแต่ละครั้งที่เล่านิทาน โดยการจดบันทึกพฤติกรรมที่นักเรียนได้แสดงออกในขณะที่ฟังนิทานของนักเรียนจำนวน 2 คน

- สังเกตการณ์พูดคุยตอบโต้กับครูและเพื่อน ๆ ด้วยกันในขณะที่ทำกิจกรรมการเล่านิทาน และกิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสรี โดยผู้ทำการวิจัยได้จดบันทึกพัฒนาการทางด้านภาษา

- สังเกตการณ์เล่านิทานในกิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่มีนักเรียนจำนวน 21 คนได้แบ่งเป็น 2 ช่วง และสังเกตการณ์เล่านิทานก่อนนอนกับนักเรียนจำนวน 2 คน ในการจัดกิจกรรมเนื้อหาที่ใช้นิทานภาพที่มีภาพประกอบสีสันสวยงาม สะดุดตา เหมาะสมกับวัย เนื้อหาเข้าใจง่าย

- เครื่องมือที่ใช้ในการสังเกต ได้แก่ การจดบันทึก นิทาน รูปภาพในนิทาน

- การเปลี่ยนแปลงทางด้านภาษาเด็กเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงขึ้นเรื่อย ๆ จากการพูดออกเสียงไม่ค่อยชัดและการเล่าเรื่องที่ยังไม่เป็นเรื่องราวจนเริ่มชัดเจน และเป็นเรื่องราวได้มากขึ้น สามารถสื่อสารกับเพื่อนและครูได้ดียิ่งกว่าเดิม มีความสนุกสนานเพลิดเพลินและมีความสนุกสนานในการฟังนิทาน

อภิปรายผล

การทำผลงานวิจัยในครั้งนี้ ผลการสังเกตการณ์จัดกิจกรรมการเล่านิทาน ด.ช.พงษ์เทพ ดวงเป็ง และเด็กหญิงจามจุรี แซ่ม้า มีพฤติกรรมการพูดชัดขึ้น แสดงให้เห็นว่านิทานมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางด้านการพูดของเด็ก (จิตราภรณ์ เตมียกุล 2531 : 54) กล่าวไว้ว่าการฟังนิทานของเด็กปฐมวัยโดยใช้ภาษาภาพประกอบและหุ่นมือให้เด็กได้แสดงความรู้สึกลึกผ่านสื่อและการพูดได้อย่างสนุกสนาน (เกริก ชัยพันธ์ . 2539 : 87) กล่าวไว้ว่า การเล่านิทานเป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อพัฒนาการด้านต่าง ๆ ทุกวัน เด็กสามารถพัฒนาสติปัญญา อารมณ์ ภาษา สังคม บุคลิกภาพ ตลอดจนความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้นิทานเป็นสื่อในการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ หนังสือนิทานเป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมการเล่าเรื่องราวตามจินตนาการ ผู้ฟังมีการตอบสนองในการฟังนิทาน อยากเป็นผู้เล่าให้ผู้อื่นฟังและสามารถบอกเรื่องราวในนิทานได้ สามารถบอกให้ผู้อื่นเข้าใจในเรื่องราวที่ตนเองเล่า และมีจินตนาการฟังนิทานที่ผู้อื่นเล่าให้ฟังอย่างซื่ออย่างเช่น อัลเบิร์ต

ไอน์สไตน์ กล่าวว่าไว้ว่า หากอยากให้เด็กฉลาดหลักแหลมต้องเล่นนิทานให้เขาฟัง และหากอยากให้เขาฉลาดหลักแหลม ต้องเล่นนิทานให้เขาฟังมาก ๆ การเล่นนิทานซ้ำ ๆ จะช่วยให้การเชื่อมต่อของเซลล์สมองมีประสิทธิภาพมากขึ้นมีจินตนาการ การคิด การพูดได้อย่างต่อเนื่อง

ดังนั้น หนังสือนิทานจึงเป็นส่วนหนึ่งของการคิด การฟังและการพูดนำไปสู่การเขียน อยากอ่าน ชื่อหนังสือนิทานในแต่ละเรื่อง ได้ ผู้เล่าจึงต้องให้เด็กได้ดูหนังสือนิทานแล้วเล่าสิ่งที่ตัวของตัวของผู้ฟังอยากบอกเล่าให้ผู้อื่นฟังเป็นการพัฒนาการทางการฟังการพูดให้ดีขึ้น

ข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัย

- เด็กมีพัฒนาการทางการสื่อสารกับผู้อื่นได้ชัดเจนขึ้น
- การจัดกิจกรรมการเล่นนิทานโดยใช้รูปภาพประกอบที่หลากหลายเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น
- เด็กส่วนใหญ่มีความสนใจ และร่วมกิจกรรมอย่างมีความสุขสนุกสนานเพลิดเพลิน
- เด็กกล้าแสดงความคิดเห็นออกมาทางการฟังการพูดได้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

- นิทานสามารถนำไปใช้กับกิจกรรมได้หลายกิจกรรม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสุขสนุกสนานเพลิดเพลิน
- จากการที่ได้จัดกิจกรรมการเล่นนิทานโดยใช้หนังสือนิทาน เพื่อให้เด็กเกิดสิ่งเร้าและดึงดูดความสนใจ และเกิดการตอบโต้ทางการพูด
- การเลือกหนังสือนิทานควรมีสีสันสวยงามหน้าสนใจ
- ผู้ทำการวิจัยในชั้นเรียนควรนำผลงานไปเผยแพร่ให้กับผู้สอนท่านอื่น ๆ นำไปใช้เป็นแนวในการทำวิจัยในชั้นเรียนในโอกาสต่อไป

รายการอ้างอิง

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2529). **แนวการจัดประสบการณ์ระดับเด็กปฐมวัย.**

กรุงเทพฯ : ครูสภาคลาดพร้าว.

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **หลักสูตรเด็กปฐมวัย พุทธศักราช 2546.**

กรุงเทพฯ : ครูสภาคลาดพร้าว.

กล่อมจิตต์ พลายเวช. (2524). **หนังสือสำหรับเด็ก.** กรุงเทพฯ : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จินตนา ไบกาซูยี. (2534ก). **การจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก.** กรุงเทพฯ : สุริยาสาน.

จินตนา ไบกาซูยี. (2534ข). **แนวการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก.** กรุงเทพฯ : สุริยาสาน.

จูไร พรหมวาทย์. (2547). **การสร้างหนังสือภาพสำหรับเด็กฝึกทักษะการอ่านออกเสียงของ**

นักเรียนระดับเด็กปฐมวัย. การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

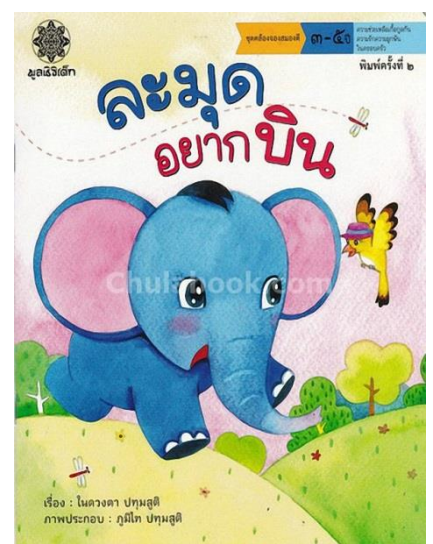
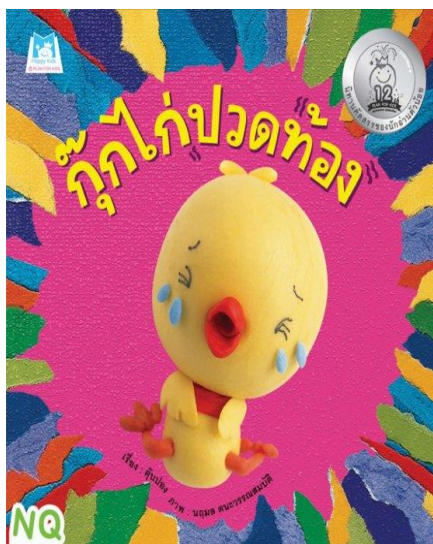
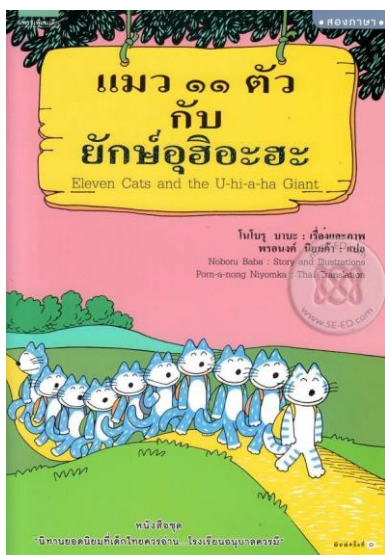
ฉวีวรรณ ถินวงศ์. (2526). **การศึกษาเด็ก.** ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์

ภาคผนวก

1.เครื่องมือการวิจัย

[illegible]

2.นิทานที่ใช้ในการวิจัย

3.ภาพถ่ายกิจกรรม

